

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ХІРУРГІЇ У ЗАПОРІЗЬКОМУ МЕДУНІВЕРСИТЕТІ

Досвід Майдану і проведення АТО засвідчили, що сучасна українська цивільна медицина не готова належним чином, на високому професійному рівні надавати першу медичну допомогу пораненим і постраждалим під час військових дій. Цьому сприяли і ліквідація у 2010 році військових кафедр у медичних вишах, і скасування викладання військової хірургії. В Запорізькому медуніверситеті, одному з трьох, де військова кафедра була залишена, дисципліна «військова хірургія з хірургією надзвичайних станів» (ВХ) продовжувала викладатися на кафедрі медицини катастроф (МК) та військової медицини студентам, що проходили курс спецпідготовки. Головною клінічною базою кафедри являється міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги. Для проведення практичних занять з відповідних тем використовуються відділення: приймальне, нейрохірургії, торакальної хірургії, опікової травми, політравми та травматології, реанімації та інтенсивної терапії, а також травм пункт. Лікарня являється територіальним центром служби МК і найбільшим лікувальним закладом області з надання допомоги хворим з невідкладними станами. Після відкриття ліквідованого гарнізонного шпиталю, планується відновити використання його клінічної бази для проведення занять. Викладацький склад кафедри представлений докторами й кандидатами медичних наук різних хірургічних спеціальностей (ангіохірург, травматолог-ортопед, нейрохірург, комбустіолог, торакальний хірург, реаніматолог), які являються кураторами та завідувачами відповідних відділень клініки. Студенти відпрацьовують практичні навички як на заняттях, так і протягом обов'язкових вечірніх чергувань у приймальному відділенні.

Викладання ВХ у клініці з масовими надходженнями ургентних хворих значно підвищує наочність навчального процесу і сприяє закріпленню одержаних теоретичних знань. Студенти мають можливість спостерігати постраждалих та ознайомитись з роботою структурних підрозділів лікарні під час надання допомоги ургентним хворим. Основна увага акцентується на своєчасному визначенні та виконанні необхідного обсягу невідкладної допомоги, визначенні показань для екстреної госпіталізації, адекватності надання ургентної допомоги на догоспітальному етапі, в тому числі при дефіциті часу і обмежених лікувально-діагностичних можливостях при масових катастрофах.

Схема викладання ВХ, що використовується на кафедрі МК, дозволяє покращити якість підготовки майбутніх спеціалістів з надання ургентної допомоги при поєднаних і комбінованих пошкодженнях, масових надходженнях постраждалих під час війни та надзвичайних ситуацій мирного часу.

Доручення Міністерства охорони здоров'я вищим медичним навчальним закладам про внесення змін в діючі навчальні програми та відновлення викладання обов'язкових дисциплін з військової підготовки лікарів запізнило виправляє попередні помилки. На нашу думку, години, виділені для тем з військової хірургії та військової травматології логічніше було б не розривати між різними кафедрами, а об'єднати в єдину окрему дисципліну і викладати її на тих клінічних базах, де надається ургентна допомога постраждалим з політравмою, а також у військовому шпиталі.